

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3141

Vragen van het lid **Kooiman** (SP) aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht dat steeds meer gezinnen op straat belanden door de crisis* (ingezonden 31 juli 2013).

Antwoord van staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 4 september 2013).

Vraag 1 en 2

Wat vindt u ervan dat steeds meer gezinnen op straat belanden door de crisis? Kunt u uw antwoord toelichten?¹

Wat vindt u ervan dat in Groningen, Drenthe en Friesland elke maand 16 gezinnen worden afgewezen voor opvang, omdat de opvanginstelling vol zit? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 1 en 2

Wanneer een gezin op straat zou komen te staan door (noodgedwongen) weigering van een opvanginstelling is dit natuurlijk een onwenselijke situatie. Navraag bij de betrokken centrumgemeenten leert dat zij de signalen van een stijgend aantal aanmeldingen herkennen en dat zij dit monitoren. Zij geven aan in te zetten op preventie in nauwe samenwerking met betrokken hulporganisaties en woningcorporaties. Wanneer een gezin toch op straat dreigt komen te staan wordt met deze partners altijd een noodoplossing gezocht en gevonden. De betrokken centrumgemeenten geven aan geen signalen te hebben dat gezinnen noodgedwongen op straat slapen. Navraag die de Federatie Opvang bij de betrokken opvanginstellingen deed, geeft eenzelfde beeld.

Vraag 3

Hoeveel gezinnen zijn momenteel dakloos? Wat is de ontwikkeling hierin geweest de afgelopen jaren? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 3

Naar aanleiding van signalen over een vermeende toename van dakloze gezinnen heb ik het Trimbos instituut gevraagd hier nader onderzoek naar te doen bij de centrumgemeenten. Uit de Monitor Stedelijk Kompas 2012 blijkt dat er geen goed beeld is van hoeveel gezinnen in Nederland op dit moment

¹ Steeds meer gezinnen op straat door crisis», DVHN, 26 juli 2013.

dakloos zijn en wat de ontwikkeling hierin is geweest de afgelopen jaren. De reden hiervoor is dat er grote verschillen zijn tussen gemeenten in operationele definities en wijzen van registreren. Er wordt door de meeste centrumgemeenten wel een stijgende trend gesignaleerd.

Vraag 4

Wat zijn de voornaamste redenen dat deze gezinnen op straat belanden? Kunt u uw antwoord uitgebreid beantwoorden?

Antwoord 4

Uit de bovengenoemde monitor blijkt dat bij de overgrote meerderheid van gezinnen die zich aanmelden bij de opvang sprake is van multiproblematiek en schulden / huurachterstand. Ook het hebben van onvoldoende basisvaardigheden en een grote afstand tot de arbeidsmarkt speelt vaak een rol. Dit beeld wordt bevestigd door een inventarisatie die de Federatie Opvang heeft gedaan.

Vraag 5

Hoeveel gezinnen worden maandelijks afgewezen, doordat opvanginstellingen vol zitten? Bent u bereid dit uit te zoeken en de Kamer hierover te informeren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Voor de Monitor Stedelijk Kompas is centrumgemeenten gevraagd hoe vaak het voorkomt dat gezinnen worden geweigerd bij de opvang omdat er geen plek voor hen is. In de drieëntwintig centrumgemeenten die hier zicht op hebben werden in 2012 per jaar gemiddeld zes gezinnen per centrumgemeente geweigerd omdat er geen plek was. Ik heb de Federatie Opvang gevraagd of er aanvullende gegevens beschikbaar zijn. Deze zijn niet beschikbaar.

Vraag 6

Hoeveel gezinnen worden gedwongen buiten te slapen, omdat er geen plek voor hen is in opvanginstellingen? Bent u bereid dit uit te zoeken en de Kamer hierover te informeren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Ten behoeve van bovengenoemde monitor is centrumgemeenten gevraagd wat er gebeurt met de gezinnen die zich aanmelden bij de maatschappelijke opvang, maar daar niet terecht kunnen wegens plaatsgebrek. Dit wordt niet altijd geregistreerd.

Het is overigens niet zo dat centrumgemeenten verder geen inspanningen leveren om een oplossing te vinden wanneer er geen plek is in de opvang. Uit de bovengenoemde monitor blijkt dat veel centrumgemeenten gezinnen waarvoor geen plek is vooral helpen door te verwijzen naar het eigen netwerk of hulp te bieden bij het vinden van een plek in een andere regio. Andere alternatieven die regelmatig worden ingezet zijn een tijdelijke opvangplek in een hotel of vakantiehuisje op kosten van de gemeente of een tijdelijke plek in de maatschappelijke opvang zonder gezinsunits. Navraag leert dat wanneer een gezin echt op straat dreigt te moeten slapen veel moeite wordt gedaan om dit te voorkomen, hierbij wordt ook wel wordt opgeschaald naar het niveau van wethouder of burgemeester om een noodoplossing te vinden. Met behulp van verschillende organisaties lukt dat meestal volgens de Federatie Opvang. Mij zijn geen gevallen bekend van rechthebbende gezinnen die noodgedwongen op straat moeten slapen.

Vraag 7

Welke maatregelen gaat u treffen om te voorkomen dat gezinnen op straat belanden en dat gezinnen, die nu dakloos zijn, zo spoedig mogelijk geholpen worden? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 7

De preventiemogelijkheden liggen zowel op mijn beleidsterrein als op dat van de minister voor WenR en de staatssecretaris van SZW. Er wordt al sterk op ingezet.

Zo ben ik samen met de minister van WenR partner in het meerjarige landelijke project Achter de Voordeur-aanpak / Multiprobleemgezinnen. Daarnaast ben ik via ZonMW medefinancier van een onderzoek naar voorspellers van huisuitzetting wegens huurachterstand. Ook het voorkomen van schulden en schuldhulpverlening is een belangrijk middel om te voorkomen dat men op straat komt te staan. Gemeenten zijn bij de invoering van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (2012) ondersteund door het programma «Op weg naar effectieve schuldhulp», een samenwerking tussen het ministerie van SZW, Divosa, MOgroep, Nibud, NVVK, VNG en Wijzer in Geldzaken. Dit programma wordt in een lichtere vorm voortgezet. In de voortgangsbrief maatschappelijke opvang en zwerfjongeren ga ik uitgebreid in op de preventie van het op straat komen staan van gezinnen. Wanneer gezinnen toch hun woning verliezen en zij nergens anders terecht kunnen, zijn centrumgemeenten verantwoordelijk voor de opvang.